

et Moschovitæ annos 5509, Alexandrini 5501; sed hi biennio Natale Christi præmittunt; incarnatum enim, natumque ex Virgine Dei Verbum existimant anno 43 juliano, C. Augusti 42, quum Antiocheni et Constantinopolitani Incarnationem et Nativitatem Domini consignent anno 45 juliano, et C. Augusti 44. Itaque Antiochenorum æra decennio discrepat ab alexandrina, et hæc a constantinopolitana annis 3. Juxta communio-riorem Græcorum æram natus est Christus anno a creatione mundi 5493.

Igitur si dato anno æræ vulgaris addantur anni 4004, erit annus mundi juxta nostram et omnium fere recentiorum chronologiam; si addantur anni 3761, erit annus mundi juxta vulgatum computum Hebræorum; et si addantur anni 5493, erit annus mundi juxta æram inter Græcos communiorem. Ab aliis autem recentioribus in hoc discrepamus, quod hi in autumno et die 23 octobris, nos verno tempore ac die 21 martii, quando sol constituitur in 1 gradu Arietis, arbitramur Deum produxisse cælum et terram. Opinioni autem nostræ alibi munimenta produximus.

CAPUT X.

AFFERUNTUR EPOCHÆ SACRÆ QUÆ ÆRAM CHRISTIANAM PRÆCESSERUNT.

Sex sunt illustriores historiæ sacræ epochæ, unde a mundi creatione usque ad Christum totidem distinguuntur ætates. Ac prima est, quæ ab ipsa mundi productione ducit initium, de qua pertractatum est nuper. Altera, quæ inchoatur ab universali diluvio. Tertia progrediens a vocatione Abraham. Quarta, quam auspicamur a lege per Moysen lata. Quinta ducens initium ab ædificatione templi. Sexta, quam a soluta per Cyrum captivitate exordimur.

Epocha *diluvii* figenda est in anno P. Jul. 2366, mundi 1636, ante æram ch. 2348. Ex chronologia enim bibliorum hebraicorum et latinæ vulgatæ, Adam genuit Seth anno ætatis suæ

	130
Seth Enos, an.	105
	<hr/> 235

	235
Enos Cainan, an.	90
Cainam Malaleel, an.	70
Malaleel Jared, an.	65
Jared Henoch, an.	162
Henoch Mathusalam, an.	65
Mathusala Lamech, an.	187
Lamech Noe, an.	182
Diluvium vero cœpit anno Noe	600
Conficiunt hi anni summam	<hr/> 1636

Græci quidem ab orbe condito ad diluvium usque numerant annos 2242, et Samaritani annos 1307. At supra ostendimus præferendam esse chronologiam hebraici textus, cui et chaldæus, et latinus consentiunt. Deinde græci codices inter se discrepant. Nam in Vulgatis editionibus LXX habetur Adam genuisse filium Seth anno ætatis suæ 230; in versione autem qua usus est S. Joannes Chrysostomus, et in ea quam adhibuerunt Flavius Josephus in *Antiquitatibus judaicis*, et Theophilus Antiochenus, lib. III *Ad Autolicum*, necnon in Bibliis Aldinis legitur ab Adamo genitum Sethum *τριακοστῶ καὶ τριακοσιουστῶ*, *trigesimo ac trecentesimo*; quam lectionem probarunt quoque Suidas et Joannes Antiochenus, annos ab origine mundi usque ad diluvium 2342, non vero 2242, enumerando. Imo S. Clemens Alexandrinus, lib. I *Strom.*, aliam sequutus supputationem, ab Adamo ad diluvium numerat annos 2148. Non possumus itaque calculos adeo discrepantes, neglectis hebraicis, approbare.

Idem asserendum est de computo Samaritanorum. Etenim S. Hieronymus, libro *Tradit. hebraic.*, testatur, tam in hebræis quam in Samaritanorum libris legi Mathusalem genuisse Lamech anno ætatis suæ 187, et nihilominus in autographo, ut fertur, codice samaritano, quem laudant Scaliger, in *Notis eusebianis*, et Seldenus, *Præfac. in Marmora arundelliana*, habetur Mathusalam genuisse Lamech anno 77, atque in Bibliis samaritanis in lucem editis, necnon apud Vossium diss. iv

chronologica, et apud Petavium, lib. IX *De doctrina temp.*, cap. VII, anno 67. Aperte denique S. Epiphanius, *Hær.* LV, fatetur omnia Samaritanorum exemplaria in numeris discrepare. Atque hæc præstantiam hebraicæ supputationis confirmant. Æra itaque diluvii recte in anno mundi 1656 constituitur; unde in computo judaico Hillel habetur: « Ab Adam ad diluvium usque anni mille sexcenti quinquaginta sex. »

Inchoatur tertia mundi epocha *ab Abrahami migratione* et exitu a Mesopotamia, sive a benedictione illa Gen. XII, 3: *In te benedicentur universæ cognationes terræ*, atque a promissione fœderis evangelici. Statuitur autem hæc epocha in anno P. Julianæ 2793, mundi 2083, post diluvium 427, ante æram christi 1921. Enimvero æra diluvii fixa est paulo supra in anno mundi

	1656
Sem genuit Arphaxad anno ætatis suæ centesimo, et post diluvium	2
Arphaxad Sale, anno æt. suæ ¹	35
Sale procreavit Heber, an.	30
Heber Phaleg, anno	34
Phaleg Rehu, an.	30
Rehu Sarug, anno	32
Sarug Nachor, an.	30
Nachor Thare, anno	29
Thare Abraham, an.	130
Thare autem post annos 75 vita functo, dum ætatis suæ annum ageret 205, Deus iniit fœdus cum Abraham.	

Conficiunt prædicti anni summam annorum 2083, et seclusis annis 1656, qui fluxerunt ante diluvium, summam annorum 427.

Græci tamen a diluvii initio usque ad migrationem Abraham numerant annos 1311, et samaritani annos 1077, ita ut codices

¹ Inter Arphaxad et Sale, quidam ducti auctoritate LXX interpretum, et S. Lucæ evangelistæ, locant Cainanum; plura autem de ea quæstione, an inserendus ille sit, an abradendus, diximus *De theol. discipl.*, libro XXVI, cap. IV.

samaritani superent hebræos annis 650. Græci samaritanos annis 234, et hebræos annis 884. At necessum non est repetere, cur hebraicam supputationem computo Samaritarum Græcorumque præferamus.

Sunt nihilominus, qui nostræ adhærentes chronologiæ, a diluvio ad migrationem Abrahamæ ex Haran urbe Mesopotamiæ, ubi Thare decessit, enumerant solummodo annos 357. Hi nimirum natum putant Abraham anno Thare 70, non 130. Fulcitur hæc sententia verbis Gen. II, 26: *Vixit Thare septuaginta annis, et genuit Abraham*; pugnatque pro illa acerrime Petavium, lib. IX *De doctr. temp.*, cap. XVIII. Sequimur tamen nos Usserium, aliosque viros doctissimos, qui docent Abraham natum anno Thare 130. Ratio est, quoniam ex præcit. cap. II Gen., versu 32, Thare mortuus est in Haran anno vitæ suæ 205. Quando autem Abraham, jubente Domino et patre defuncto, egressus est de Haran, *septuaginta quinque annorum erat*, ex cap. XII Gen., vers. 4. Si modo annos istos 75 Abrahamæ subtraxerimus ab illis annis 205 vitæ Thare, residui erunt anni 130. Hæc itaque ætate Thare genuit Abraham. Porro cap. II Gen., v. 26, non tantum Abraham commemoratur, sed etiam duo illius fratres. Legitur enim: *Vixitque Thare septuaginta annis, et genuit Abram, Nachor et Aran*. Fieri non potuit ut hi tres eodem anno 70 Thare nascerentur. Abraham itaque priori loco nominatus est, non quia *πρωτότοκος* et natu major, sed promissionis et dignitatis causa. Hinc Aran, qui ante Thare patrem suum mortuus est in Ur Chaldæorum, genuit filiam nomine Melcham, quæ nupsit Nachor patruo suo. Videtur itaque Aran senior duobus fratribus suis Nachor et Abraham. Eadem ratione, non ætatis, sed dignitatis privilegio, inter filios Noe primo loco nominatur Sem, Gen. V, 31: *Noe vero cum quingentorum esset annorum, genuit Sem, Cham et Japhet*; quanquam Japhet fuerit filiorum Noe primogenitus, ut probabilius existimant rabbinorum doctissimi, R. Salomon, Abenezræ, R. Levi Ben-Gerson, Moses Gerundensis, necnon Procopius, Cajetanus aliique apud Vossium, diss. V *Chronolog.*, cap. V. Vossius idem et Hugo Grotius in Genesim, atque

Jacobus Usserius, in *Annalibus Vet. et Novi Testam.* 1 et 2 æt. mundi. His adstipulatur quod Gen. ix, 24, Cham dicitur filius Noe *minor*, et Japhet, x, 21, juxta hebraicos codices, de quorum tamen sensu contentiose disseritur, *magnus* aut *major*.

Quarta epocha progreditur ab exitu filiorum Israel de Ægypto et a lege data per Moysen. Egressi sunt autem Israelitæ de Ægypto anno P. Julianæ 3223, anno mundi 2513 et anno ante æram christianam 1491. Enimvero quando Abraham egressus est de Haram agebat annum ætatis suæ 75, ut dictum est supra, ejusque anno centesimo natus est Isaac. Numerantur itaque ab exordio peregrinationis Abraham usque ad

Isaac anni	25
Isaaco nascuntur Jacob et Esau, an.	60
Jacob cum univ. familia in Ægyptum descendit annos natus	130
Moritur ibidem post annos	17
Fluxerunt deinde usque ad Exodum	198
Sunt anni	430

Præcesserant vocationem Abraham anni a creatione mundi	2083
Adde nunc annos 430, conficitur epochæ mundialis summa annorum	2513

Habetur de annis illis 430 peregrinationis ac servitutis illustre testimonium Exodi xii, 40: *Habitatio autem filiorum Israel in Ægypto fuit quadringentorum triginta annorum.* Enimvero annos istos 430 a peregrinatione Abraham suppandos esse, aperte docet Apostolus ad Galatas, iii, 17. Consentunt Patres, inter quos S. Hieronymus, in hunc locum, inquit: « Computandi isti anni 430 ab eo tempore quo Deus ad Abraham locutus est dicens: *In semine tuo benedicentur omnes gentes.* » Idem tradit Josephus, lib. II *Antiq.*, cap. v: Κατέλιπον δὲ τὴν Αἴγυπτον, μετὰ Σαυθίω πεντῆ καὶ δεκάτῃ κατὰ σελήνην, μετὰ ἑτὴ τριάκοντα καὶ τετρακόσια ἢ τὸν πρόγονον ἡμῶν Ἀβράμην εἰς τὴν Χαναανίαν

ἔθελον. « Reliquerunt autem Ægyptum mense Xanthico, luna 14, anno quadringentesimo trigesimo, postquam pater noster Abraham in Chananaeam venit. » Abierunt in eandem sententiam rabbinorum doctissimi, necnon Severus Sulpitius, Beda, Rupertus, Tostatus, ut sexcentos alios omittam. Suffragatur quoque Versio LXX, quæ citato cap. xii Exodi habet, ἐν γῆ Αἴγυπτου, καὶ ἐν γῆ Χαναάν. Haud secus legitur in codice samaritano.

Profecti sunt Israelitæ Ramesse, inferioris Ægypti urbe, quam putant aliqui eandem esse cum Arsenoite¹, die 15 mensis Abib seu Nisan, Exodi xii, 37. Tertio autem post exitum mense Moses in monte Sinai, cunctis ab accessu prohibitis præter Aaron, sed majestatis fulgorem cernentibus ac trepidantibus, a Domino legem accepit, Exodi xix, 20. Quare epocha Exodi et Legis latæ eodem anno mundi 2513 statuitur.

Subducitur epocha quinta a jactis a Salomone fundamentis templi, id est, exactis ab exitu filiorum Israel de Ægypto annis 479, et anno 480 inchoato, nimirum anno P. Jul. 3702, mundi 2992, ante æram chr. 1012. Fulcitur hæc epocha hisce calculis:

Mosis post datam legem numerantur anni	40
Josue et Seniorum	17
Judicium	299
Heli sacerdotis	40
Samuelis et Saulis	40
Davidis item	40
Salomonis jam completi	3
Sunt in unam summam redacti	479

Quibus si addantur anni 2513 qui a creatione mundi fixerunt ante legem scriptam, consurgit annus epochæ mundialis 2992, in quo jacta fuerunt templi fundamenta.

¹ Vide Tabulas geographicas Aug. Lubin. In Lexico Baudrand., *Ramesses* dicitur *Iskaal Lein Alschemes*, aliis *Busiris* memorata a Plinio, Strabone, etc.

Commonstrant hujus epochæ initium quæ leguntur lib. III Regum, vi, 1 : *Factum est ergo quadringentesimo et octogesimo anno egressionis filiorum Israel de terra Ægypti, in anno quarto, mense Zio (ipse est mensis secundus) regni Salomonis super Israel, ædificari cœpit domus Domino.* Idem legitur lib. II Paralip., iii, 2. Consentiant codices hæbræi, horumque chronologia, quæ inscribitur *Seder Holam*. Idem habetur in Bibliis græcis juxta editionem complutensem et melioris notæ alias; tametsi in quibusdam ὀγδοκιστῶ exaratum sit τεσσαρακοστῶ. In depravatum hujus generis codicem incidit Carolus Sigonius, qui, *Comment. in Historiam sacram Severi Sulpitii*, inquit, capite vi, lib. III : « Regum in codice hæbræo numerantur anni 480, in græcò 440. » Habetur tamen ἐν τῷ τεσσαρακοστῶ καὶ τετρακοσιοστῶ ἔτσι in romana LXX interpretum editione, sed mendum ipse quoque Sulpitius, lib. I memoratæ *Historiæ* longe antea deprehenderat. Jam ergo anni 479 transacti erant ab Exodo, et decurrebat quadringentesimus octogesima, quando a Salomone templum cœpit ædificari, ut diximus paulo supra.

Supputatur epocha sexta a fine captivitatis babilonicæ, et a libertate Judæis per Cyrum restituta, anno P. Jul. 4178, mundi 3468, ante æram christianam 536. Nam a jactis templi fundamentis usque ad invasionem Judææ factam a Nabuchodonosor et ad initium captivitatis fluxerunt anni 407
In captivitate Judæi permanserunt an. 70
Sunt omnes anni 477. Addantur 2991, qui ante ædificationem templi præcesserant, secundo enim mense anni mundi 2992 incepta fuit sacræ ædis structura; resultat summa annorum 3468 mundanæ epochæ.

Hujus epochæ initia ex chronologia regum Juda et Israel magis apparent. Defuncto enim Salomone, cum regnasset annis 40, ex III Regum, xi, 42, ideoque cum vixisset a fundatione templi annis 36, Roboam ejus filius decem a se tribus avertit, quæ venerunt in ditone Jeroboami, atque ita regnum Juda et regnum Israel distracta sunt, et regnarunt ab anno m. 2992.

REGES JUDA.		REGES ISRAEL.	
Salomon	36		36
Roboam	17	Joroboam	22
Abias	3	Nadab	1
Aza	41	Baaza	24
Josaphat	25	Ela	2
Joram	7	Zambri 7 d.	
Ochocias	1	Amri	12
Athalia	6	Ahab	22
Joas	40	Ochosias	2
Amasias	29	Joram	12
Ozias	51	Jehu	28
Joatham	16	Joachas	17
Achaz	16	Joas	16
Ezechias	27	Jeroboamus II.	41
Manasses	55	Interregnum	11
Amon	2	Zacharias 6 m.	
Josias	31	Selhum 1 m.	
Joachas 3 m.		Manahem	10
Joachim	4	Phacee	20
Captivitatis	70	Osee anno	9
Summa	477	venit in potestatem Salmanasaris, regis Assyriorum; unde ad libertatem Judæorum numerantur anni	192
		Summa	477

Perspicua erit hujus calculi ratio, si animadvertatur captivitatem babilonicam cœpisse anno 4 Joakim et mundi 3398. Oseam vero regem Israel subjugatum fuisse a Salmanasare, anno regni sui 9 et mundi 3276, a jactis templi fundamentis 285. Sive autem anno m. 3398 addas annos 70 captivitatis, sive anno m. 3276 addas annos 192, qui a Salmanasare ad restitutam per Cyrum libertatem fluxerunt, pervenies ad annum m. 3468 et a fundatione templi 477.

A libertate judaici populi et a monarchia Persarum fundata per Cyrum usque ad Christi Nativitatem, numerantur 532;

nimirum a Cyro usque ad Alexandrum Macedonem computantur anni	201
Ab Alexandro ad Antiochum	112
Hinc ad Joannem Hircanum	90
Ab Hircano ad Herodem Magnum	93
Hujus anno trigesimo sexto, si ejus anni computentur ab eo tempore, quo salutatus fuit rex a Romanis, natus est Christus	36
Summa annorum	532

Addatur hæc summa epochæ libertatis judaicæ, sive anno mundi 3468, et conflabitur summa annorum 4000, quos a mundi creatione usque ad Redemptoris nostri Nativitatem innixi eruditissimorum virorum calculis diximus numerandos.

Habet iste computus præsidium aliquod in traditione Hebræorum, attributa Eliæ prophetæ in Thalmud, lib. *Sanhedrin*, cap. Helec, quæ est hujusmodi: *Sex millia annorum mundi, et postea interitus; duo millia inanitatis, duo millia legis, duo millia annorum Messia*¹. Sed quoniam hæc traditio non est Eliæ Thesbitæ, sed rabbini ejusdem nominis, qui floruit circa annum 154 a restituto templo, atque nostrum non est definire futura tempora, quæ, ut legimus Act. 1, 7: *Pater posuit in sua potestate*; ideo non alius erit nobis traditionis illius usus, nisi ad revincendam pervicaciam Judæorum, qui licet exacti sint, Herode alienigena inter ipsos regnante, anni 4000, irritis tamen votis, et per orbem dispersi adhuc Messiam præstantur.

¹ Nicolaus cardinalis de Cusa, in *Conjectura de novissimis dieb.*, n. 12 et 13, verius esse opinatur, tot annos a Moysis morte usque ad Christum fluxisse, quot ab Adam usque ad dies Noe, et quot a diebus diluvii sub Noe usque ad mortem ipsius Moysis; adeo ut tot fluere debeant a Christo usque ad complementum annorum. Ita præeunte Philone, omne tempus dividit in quatuor partes, quarum postrema a Christi resurrectione ad mundi finem extendatur. Qua sententia, si vera foret, apertum esset quomodo Christus dicatur mortuus *in medio annorum*, et quare tempus, quod a morte Christi ad mundi finem decurrit, seu postremum quaternarium, appellatur *finis sæculorum ac tempus novissimum*. De hac pariter conjectura nihil temere definimus.

Constat ex dictis sex mundi ætates ante Christi adventum distingui:

I. A creatione ad diluvium annorum	1656
II. A diluvio ad vocationem Abrahæ	426
III. A vocatione Abrahæ ad Exodum	430
IV. Ab Exodo ad templum	479
V. A templo ad finem captivitatis	477
VI. A soluta captivitate ad Christum	532
Summa annorum	4000

CAPUT XI.

PROFANÆ EPOCHÆ QUÆ PRÆCEDUNT ÆRAM CHRISTIANAM.

Sequuntur modo epochæ illustriores quarum in historia frequentior est usus. Harum prima est *imperii Assyriorum*, cujus initia recentior chronologia statuit in anno P. Julianæ 3447, mundi 2737, ante Christum 1267¹, quo tempore Ninus, Beli filius, initio fœdere cum Ariæo, rege Arabum, Asiam fere totam in sui potestatem redegit, ut litteris tradiderunt Herodotus, Appianus Alexandrinus et Dionysius Halicarnassensis. Petavius tamen, lib. XIII *De doctrina temp.*, statuit imperii Assyriorum primordia in anno P. Jul. 2604, ante Christum 2110.

¹ Ita etiam in IV mundi ætate Jacobus Usserius. Plures statuerunt hujus imperii, regnique babilonici initia in anno m. 1717, eo quod Calisthenes philosophus dixerit captam ab Alexandro Macedone Babylonem anno epochæ Assyriorum 1903; captam vera Babylonem ab Alexandro anno 3619, a quo deductis annis solidis 1903, manet initium Babylonis in anno 1717. Ita Galvisius; sed Alexandro dedita est Babylon an. P. J. 4382, mundi 3672, ante Christum, seu ante æram christianam 332. Franciscus Junius, Pareus, Piscator, alique auctorem imperii assyrici faciunt non Assur aut Ninum, sed hujus parentem Nemrodum. Hunc autem et Ninum eundem hominem fuisse contendit in sua *Chronologia* Mercator. Semiramidem Nino uxorem fuisse tradit Diodorus Siculus. A Semiramide positum Nino epitaphium excisum in columna, in libro *De æquivocis*, refert Xenophon. Epitaphium est quod sequitur: « Mihi pater Jupiter Belus, Avus Saturnus » Babilonius, Proavus Chus, Saturnus Æthiops, Abavus Saturnus Ægyptius, Atavus Coelus Phœnix Ogyges. » Hunc esse Noe perspicuum est; ideoque Saturnius Ægyptius est Cham, et Ninus fuit filius Beli, filii Nemrod, filii Chus, filii Cham, filii Noe. At qua ratione cogimur epitaphium illud probare et subscribere Xenophonti?